

Sygn. akt V CSK 225/13

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku J. S.
przy uczestnictwie M. X. i J. X.
o zniesienie współwłasności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 stycznia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika M. X.
od postanowienia Sądu Okręgowego w C.
z dnia 5 grudnia 2012 r., sygn. akt VI Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

1. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

2. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uczestnik powołał się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) - jak można wnioskować z uzasadnienia wniosku - dotyczącego stosowania art. 618 i 231 k.p.c. oraz na potrzebę wykładni przepisu prawnego budzącego poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), to jest art. 9 § 1 zdanie drugie k.p.c., w związku z potrzebą określenia granic uprawnienia stron do udostępnienia im akt postępowania sądowych prowadzonych z ich udziałem.

3. Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). W postanowieniu z 23 marca 2012 r., II PK 284/11, Lex nr 1214575, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego względnie uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie

skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

Odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć.

Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Trzeba przy tym uwzględnić, że skarga kasacyjna wnoszona jest jednak w konkretnej sprawie, a ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy przy jej rozpoznaniu byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym, czy wątpliwościami prawnymi i pozwalać na ich rozstrzygnięcie.

4. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uczestnik nie sformułował żadnego problemu prawnego, który by można uznać za zagadnienie prawne wymagające rozstrzygnięcia w postępowaniu kasacyjnym. W uzasadnieniu tego wniosku uczestnik przytoczył natomiast ustalone w orzecznictwie poglądy na temat wykładni art. 618 § 1 k.p.c., w tym zasad, według których następuje zakwalifikowanie sporów toczących się równolegle do spraw o zniesienie współwłasności oraz o dział spadku, jako „sporów o prawo własności” lub „o prawo żądania zniesienia współwłasności”, podlegających na podstawie tego przepisu rozpoznaniu w postępowaniu działowym. Sądy obu instancji odwoływały się do orzeczeń przytaczanych przez skarżącego w związku z rozstrzygnięciem

w postanowieniach wstępnych o żądaniach uzgodnienia treści księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości będącej przedmiotem postępowania działowego z rzeczywistym stanem prawnym, zgłoszonych w toku postępowania w niniejszej sprawie przez obu uczestników, ale też w związku z rozpoznawaniem ich wniosków o zawieszenie postępowania w tej sprawie ze względu na wszczęcie i równoległe prowadzenie z ich inicjatywy postępowania w sprawie o stwierdzenie, że udział A. F. we własności nieruchomości będącej przedmiotem działu nabyła przez zasiedzenie A. Z. względnie - o ile doszło do zmiany żądania wniosku zgłoszonego w tamtej sprawie, jak by na to wskazywała treść niektórych pism procesowych uczestników - sami uczestnicy. Oddalając te wnioski sądy *meriti* powoływały się na brak tożsamości kręgu uczestników postępowań w obu sprawach, a do tej tezy skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie nawiązał.

Za problem prawny wymagający rozstrzygnięcia w postępowaniu kasacyjnym nie sposób też uznać kwestii „przydatności stosowania w sprawie o ustalenie składu spadku reguł dowodowych określonych w art. 231 k.p.c.”. Lokalizacja systemowa i brzmienie tego przepisu wskazuje na to, że zamysłem ustawodawcy nie było wyliczenie postępowań o konkretnym przedmiocie, w których mógłby on znajdować zastosowanie. Sam uczestnik dochodzi do takich wniosków i traktuje je jako dość oczywiste.

Z akt niniejszej sprawy wynika, że dostępu do nich odmówiono uczestnikowi jednorazowo, na dzień przed terminem rozprawy przeprowadzonej przez Sąd pierwszej instancji i z uwagi na konieczność przygotowania się do niej przez Sędziego, do referatu którego sprawa była przydzielona. Jeśli w jakikolwiek sposób utrudniło to uczestnikowi obronę jego interesów w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, to miał on możliwość usunięcia skutków tego utrudnienia przed Sądem Okręgowym, w postępowaniu apelacyjnym, które ma charakter merytoryczny. Zgłaszając we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania tezę o istnieniu potrzeby wykładni przez Sąd Najwyższy art. 9 § 1 zdanie drugie k.p.c. i wyznaczania granic uprawnień stron do przeglądania akt spraw prowadzonych z ich udziałem, skarżący nie objaśnił, jakie znaczenie miałyby ona dla wyniku postępowania w niniejszej sprawie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji.

aw

es